# YSO ja MARC21 esimerkkejä

Virallset formaattisivut: MARC 21 -etusivu | Bibliografiset tiedot | Asiasanakentät (6XX)

## Luonnoksia esimerkeiksi YSOn käytöstä MARC21 tietueissa

**HUOM! nämä ovat projektissa laadittuja ehdotuksia eikä niitä ole vielä vahvistettu varsinaisiin ohjeisiin ja formaattien esimerkeiksi**

### http://marc21.kansalliskirjasto.fi/bib/3XX.htm - 388 Luomisaika (T)

Aika-merkinnät odottavat tulossa olevan uuden standardin mukaista ohjeistusta. Kun ysa:n käytöstä on luovuttu, käytetään toistaiseksi yso/fin tunnistetta ilman 0-osakenttää

| YSA | YSO |
|---|---|
| **388 2# ‡a** 1950-luku **‡2** ysa | **388 2# ‡a** 1950-luku **‡2** yso/fin |

### http://marc21.kansalliskirjasto.fi/bib/53X-58X.htm - 567 Huomautus metodologiasta (T)

| YSA | YSO |
|---|---|
| **567 ## ‡b** tapaustutkimus **‡2** ysa | **567 ## ‡b** tapaustutkimus **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p10982 |

### http://marc21.kansalliskirjasto.fi/bib/6XX.htm - Asiasanakentät (6XX)

#### 648 - Aikaa ilmaiseva termi asiasanana

Aika-merkinnät odottavat tulossa olevan uuden standardin mukaista ohjeistusta. Kun ysa:n käytöstä on luovuttu, käytetään toistaiseksi yso/fin tunnistetta ilman 0-osakenttää

| 648 YSA/Allärs | YSO |
|---|---|
| 648 #7 ‡a 1900-luku ‡2 ysa | 648 #7 ‡a 1900-luku ‡2 yso/fin |
| 648 #7 ‡a 1860-talet ‡2 allars | 648 #7 ‡a 1860-luku ‡2 yso/swe |
| 648 #7 ‡a 1920-1970 ‡2 ysa | 648 #7 ‡a 1920-1970 ‡2 yso/fin |

#### 650 - KONTROLLOIDUN ASIASANASTON ASIASANA (T)

YSO:ssa ei käytetä ketjutusta.

| YSA (+Musa) ja ALLÄRS | YSO |
|---|---|
| **650 #7 ‡a** kirjastot **‡x** atk-järjestelmät **‡2** ysa | **650 #7 ‡a** kirjastot **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p2787<br>**650 #7 ‡a** atk-järjestelmät **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p14105 |
| **650 #7 ‡a** taloushistoria **‡z** Pohjoismaat **‡y** 1700-luku **‡y** 1800-luku **‡2** ysa | **648 #7 ‡a** 1700-luku **‡2** yso/fin<br>**648 #7 ‡a** 1800-luku **‡2** yso/fin<br>**650 #7 ‡a** taloushistoria **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p17789<br>**651 #7 ‡a** Pohjoismaat **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p94350 |
| **650 #7 ‡a** katt **‡x** djurbeteende **‡2** allars | **650 #7 ‡a** katt **‡2** yso/swe **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p19378<br>**650 #7 ‡a** djurbeteende **‡2** yso/swe **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p18481 |

| | |
|---|---|
| **650 #7 ‡a** viihdemusiikki **‡z** Suomi **‡y** 2000-2009 **‡2** ysa | *Kun kyseessä on kirja tai artikkeli, joka käsittelee suomalaista musiikkia:*<br>**648 #7 ‡a** 2000-2009 **‡2** yso/fin<br>**650 #7 ‡a** viihdemusiikki **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p8434<br>**651 #7 ‡a** Suomi **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p94426<br>---<br>*Kun kyseessä on nuotti, äänite tai video:*<br>**370 ## ‡g** Suomi **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p94426<br>**388 1# ‡a** 2000-2009 **‡2** yso/fin<br>**655 #7 ‡a** viihdemusiikki **‡2** slm/fin **‡0** http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s421 |
| **650 #7 ‡a** Titanic (laiva) **‡2** ysa | **610 24 ‡a** Titanic (laiva)<br>(huom. termiä ei löydy YSAsta eikä YSO:sta) |
| **650 #7 ‡a** Finlandia-talo **‡2** ysa | **650 #7 ‡a** Finlandia-talo **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p15419 |
| **650 #7 ‡a** olympialaiset **‡z** Yhdysvallat **‡z** Los Angeles **‡y** 1984 **‡2** ysa | **648 #7 ‡a** 1984 **‡2** fast<br>**650 #7 ‡a** olympialaiset **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p7930<br>**651 #7 ‡a** Yhdysvallat **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p105078<br>**651 #7 ‡a** Los Angeles **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p107719 |

### 651 - MAANTIETEELLINEN NIMI ASIASANANA (T)

| YSA/Allärs | YSO |
|---|---|
| **651 #7 ‡a** Ranska **‡2** ysa | **651 #7 ‡a** Ranska **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p104968 |
| **651 #7 ‡a** Frankrike **‡2** allars | **651 #7 ‡a** Frankrike **‡2** yso/swe **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p104968 |
| **651 #7 ‡a** Ilomantsi **‡z** Möhkö **‡2** ysa | **651 #7 ‡a** Möhkö (Ilomantsi) **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p132576 |

### 655 - AINEISTON LAJITYYPPI/MUOTO HAKUTERMINÄ (T)

Tässä kentässä käytetään SLM sanastoa

| Vanha | SLM |
|---|---|
| **655 #7 ‡a** oppikirjat **‡2** ysa | **655 #7 ‡a** oppikirjat **‡2** slm/fin **‡0** http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s633 |
| **655 #7 ‡a** rikoskirjallisuus **‡2** ysa | **655 #7 ‡a** rikoskirjallisuus **‡2** slm/fin **‡0** http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s911 |
| **655 #7 ‡a** sarjakuvat **‡2** ysa | **655 #7 ‡a** sarjakuvat **‡2** slm/fin **‡0** http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s356 |
| **655 #7 ‡a** statistik **‡2** allars | **655 #7 ‡a** statistik **‡2** slm/swe **‡0** http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s276 |
| **655 #7 ‡a** tilastot **‡2** ysa | **655 #7 ‡a** tilastot **‡2** slm/fin **‡0** http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s276 |

### 656 - AMMATTI HAKUTERMINÄ (T)

Kenttä ei ole käytössä Melindassa

| YSA/Allärs | YSO |
|---|---|
| **656 #7 ‡a** kuvaamataidonopettajat **‡2** ysa | **656 #7‡a** kuvaamataidonopettajat **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p7705 |
| **656 #7 ‡a** informaatikot **‡2** ysa | **656 #7 ‡a** informaatikot **‡2** yso/fin **‡0** http://www.yso.fi/onto/yso/p3249 |

# Musiikkiaineistojen RDA kuvailuohje

6. Fyysisen kuvailun jne. kentät (3XX)

### 370 PAIKKAMERKINTÖ (T)

| YSA/Allärs | YSO |
|---|---|
| *370 ## ‡g Suomi ‡2 ysa* | *370 ## ‡g Suomi ‡2 yso/fin ‡0 http://www.yso.fi/onto/yso/p94426* |
| *370 ## ‡g Venäjä ‡2 ysa* | *370 ## ‡g Venäjä ‡2 yso/fin ‡0 http://www.yso.fi/onto/yso/p94479* |

### 388 LUOMISAIKA (T)

Kun YSA:n käytöstä luovutaan eikä uutta standardia ole vielä vahvistettu, käytetään yso/fin tunnistetta ilman 0-osakenttää

| YSA/Allärs | YSO |
|---|---|
| *046 ## ‡k 1994*<br>*388 1# ‡a 1990-talet ‡2 allars*<br><br>*(1990-luvulla sävelletty teos)* | *046 ## ‡k 1994*<br>*388 1# ‡a 1990-talet ‡2 yso/swe* |
| *388 1# ‡a 2000-2009 ‡2 ysa*<br><br>(vuonna 2004 äänitetty ja julkaistu ekspressio) | *388 1# ‡a 2000-2009 ‡2 yso/fin* |

9. Asiasanakentät (6XX)#9.Asiasanakent%C3%A4t(6XX)-650

### 650 KONTROLLOIDUN ASIASANASTON ASIASANA (T)

| Nykyinen | Ehdotus (J. Saarikko: ) |
|---|---|
| **Emotietueessa** asiasanoilla luon-nehditaan julkaisukokonaisuuden, sen pääosan tai tärkeimpien osa-alueiden sisältöä.<br><br>Yksit-täisille**osakohteille** voidaan antaa omia asiasanoja, varsinkin jos laajem-massa kokoelmassa on vain jokin kappale, johon ko. asiasana so-veltuu (esim. elokuvamu-siikki). Laajat teokset, kuten sinfoniat, asiasanoitetaan myös osakohteittain. Taidemusiikin kokoelmat, joissa musiikin laji saattaa vaihdella, asiasanoitetaan osakohteiden tasolla. | **Emotietueessa** asiasanoilla luon-nehditaan julkaisukokonaisuuden, sen pääosan tai tärkeimpien osa-alueiden **aihetta**. Soitinkokoonpanot kuvataan kentässä 382 käyttämällä Seko-sanaston termejä.<br><br>Yksit-täisille**osakohteille** voidaan antaa omia asiasanoja, varsinkin jos laajem-massa kokoelmassa on vain jokin kappale, johon ko. asiasana so-veltuu (esim. vuodenajat). Laajat teokset, kuten sinfoniat, asiasanoitetaan myös osakohteittain. Taidemusiikin kokoelmat, joissa musiikin aihe saattaa vaihdella, asiasanoitetaan osakohteiden tasolla. Musiikin laji talletetaan kenttään 655. |

YSO-sanaston käsitteitä ei ketjuteta.

| Nykyinen | Ehdotus (J.Saarikko) |
|---|---|
| Usein esiintyvät asiasanat ketju-tetaan paikan ja ajan määreillä. Nuottijulkaisuissa paikanmääreillä kuvataan kappa-leiden/teos-ten alkuperämaata, riippu-matta siitä minkä kielinen ko. nuottijulkaisu on. Äänitteissä esittäjien ja esitetyn musiikin paikan- ja ajanmääreet saattavat olla keskenään erilaisia. Aikamääreinä käytetään vuosikymmeniä tai vuosisatoja. Tarvittaessa toistetaan koko kenttää, ei osakenttää ‡y.<br><br>Asiasanoituksessa sovelletaan Musiikin asiasanastoa (MUSA). Tarvittaessa tätä täydennetään Yleisellä suomalaisella asiasanastolla (YSA). Jos asiasanaketjussa on sovellettu molempia asiasanastoja, ensimmäinen asiasana eli päätermi määrää osakenttään ‡2 tallennettavan asiasanaston lyhenteen. | Nuottijulkaisuissa kappa-leiden/teos-ten alkuperämaa kirjataan kenttään 370 riippu-matta siitä minkä kielinen ko. nuottijulkaisu on.<br><br>Kun aika on aiheena, se kirjataan kenttään 648.<br><br>Äänitteissä esittäjien ja esitetyn musiikin paikan- ja ajanmääreet saattavat olla keskenään erilaisia. Aikamääreinä käytetään vuosikymmeniä tai vuosisatoja. Aikamääre kirjataan kenttään 388. Tarvittaessa toistetaan kenttää 388.<br><br>Kun paikka on kuvattavan teoksen aiheena, se merkitään kenttään 651.<br><br>Teoksen aiheen asiasanoituksessa sovelletaan YSO:a. Sanastotunnus valitaan termin kielen mukaan joko yso/fin tai yso/swe. 0-osakenttään merkitään aina käsitteen URI tunniste. |

| YSA/Allärs (sis. Musa/Cilla) | YSO |
|---|---|

| | |
|---|---|
| *650 #7 ‡a sinfoniat ‡z Suomi ‡y 1990-luku ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a sinfoniset runot ‡z Saksa ‡y 1890-luku ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a orkesterimusiikki ‡z Saksa ‡y 1890-luku ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a orkesterimusiikki ‡x jousiorkesterit ‡z Saksa ‡y 1800-luku ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a orkesterimusiikki ‡x jousiorkesterit ‡z Saksa ‡y 1900-1909 ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a sonaatit ‡x piano ‡z Suomi ‡y 2000-2009 ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a duot ‡x piano (2) ‡z Alankomaat ‡y 1950-luku ‡2 musa*<br>*(kaksi pianoa, kaksi soittajaa)*<br>*650 #7 ‡a duot ‡x piano ‡z Iso-Britannia ‡y 1830-luku ‡2 musa*<br>*(yksi piano, kaksi soittajaa)*<br>*650 #7 ‡a kvintetot ‡x yhtyeet ‡z Suomi ‡y 2000-2009 ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a kamarimusiikki ‡z Suomi ‡y 2000-2009 ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a tekno ‡z Suomi ‡y 2000-2009 ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a elektroninen populaarimusiikki ‡x tekno ‡z Suomi ‡y 2000-2009 ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a liturginen musiikki ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a kuoromusiikki ‡x sekakuorot ‡z Yhdysvallat ‡y 1970-luku ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a liturginen musiikki ‡x keskiaika ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a gregoriaaninen laulu ‡x keskiaika ‡2 musa*<br><br>*240 10 ‡a Pelimannit, ‡n op1; ‡o sovitettu, jousiorkesteri*<br>*382 01 ‡a piano*<br>*500 ## ‡a Musiikin esityskokoonpano: jousiorkesteri.*<br>*650 #7 ‡a piano ‡x sovitukset ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a sovitukset ‡x jousiorkesterit ‡2 musa*<br>*650 #7 ‡a orkesterimusiikki ‡x jousiorkesterit ‡z Suomi ‡y 1950-luku ‡2 musa* | Oheiset 650-kentän esimerkit eivät kuvaa teoksen aihetta.<br><br>Esimerkkejä vastaava sisältö talletaan seuraaviin kenttiin:<br><br>*‡a osakenttä:*<br><br>• 382 esityskokoonpano, sanastona SEKO TAI<br>• *655 laji- ja muototyyppi, sanastona SLM*<br><br>*‡x osakenttä*<br><br>• *382 esityskokoonpano, sanastona SEKO TAI*<br>• *655 laji- ja muototyyppi, sanastona SLM*<br><br>*‡z osakenttä:*<br><br>• 370 luontipaikka, sanastona YSO-PAIKAT<br><br>*‡y osakenttä:*<br><br>• 388 luontiaika, sanastona YSO |
| *650 #7 ‡a rock ‡z Suomi ‡y 1990-luku ‡2 musa* | EXPERIMENTAL - seuraavaa ei ole testattu:<br><br>MARC21 formaatti tarjoaa mahdollisuuden merkitä toisiinsa liittyvät aikaisemmin ketjutettuna esitetyt kentät linkittämällä ne keskenään osakentän 8 avulla<br><br>*370 ## **‡81.2\x** ‡a Suomi ‡2 yso/fin ‡0 http://www.yso.fi/onto/yso/p94426*<br><br>*388 #7 **‡81.3\x** ‡a 1990-luku ‡2 yso/fin*<br><br>*655 #7 **‡81.1\x** ‡a rock ‡2 slm ‡0 http://urn.fi/URN:NBN:fi:au:slm:s1186* |